

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
Creative Leadership of School Administrators
Under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3

ศศิปาดา เก็จโกวิท¹ ประภาศิต อานุภาพแสนยากร² สุรศักดิ์ ศรีกระจำจ² พงษ์ศักดิ์ ทองพินซัง²
E-mail: sasipada.kk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู จำนวน 338 คน จากโรงเรียน 136 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท หาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการทดสอบเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ใน องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น ด้านปัญหาผู้บริหารบางคนเข้มงวดและตึงเครียดเกินไปทำให้บุคลากรขาดกำลังใจในการทำงานเชิงสร้างสรรค์ ด้านแนวทางการพัฒนาผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจเชิงสร้างสรรค์แก่บุคลากรโดยคำนึงถึงทักษะระหว่างบุคคล องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ ด้านปัญหาผู้บริหารขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ด้านแนวทางการพัฒนาผู้บริหารควรผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้นในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ ด้านปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาบางคนขาดจินตนาการเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารและจัดกิจกรรม ด้านแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะในการ บริหารและการจัดกิจกรรมอย่างด้วยความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ องค์ประกอบที่ 4 การแก้ไขปัญหา ด้านปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะการแก้ไขปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ด้านแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์ ด้านปัญหาผู้บริหารและบุคลากรขาดความคิดสร้างสรรค์ ด้านแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อกระตุ้นการทำงานในสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน ด้านปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาตั้งความคาดหวังด้านปฏิบัติงานสูงเกินความเป็นจริง ทำให้ส่งผลร้ายทำให้งานล้มเหลว ด้านแนวทางการพัฒนาผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ในการทำงานเป็นทีมและการร่วมมือตามบริบทและสภาพจริง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the creative leadership levels of school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3; 2) to compare the opinions of school personnel toward the creative leadership of school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3, classified by position, educational background, work experience and school size; and 3) to study problems and guidelines for creative leadership development of school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3. The sample used in this research was 338 school administrators and teachers from 136 schools. The

¹ นักศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

² อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

research tool was questionnaires with reliability of 0.91. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

Research findings

1. The creative leadership levels of the school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3 were found that overall level was at a high level.

2. The comparison of opinions of the samples group toward the creative leadership of the school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3, classified by position, educational background, work experience, and school size were found that the overall difference was statistically significant at the 0.05.

3. The study of problems and guidelines for creative leadership development of the school administrators under Sisaket Primary Educational Service Area Office 3; the problems were found as follows: The 1st component: flexibility, some school administrators were too strict and stressful, causing the samples group lacking motivation to work creatively, and it was suggested that the school administrators created creative incentives to the staffs considering interpersonal skills. The 2nd component: vision, the school administrators lacked knowledge and understanding of personnel in setting creative vision, and it was suggested that the school administrators, promoted, and supported creativity and enthusiasm for setting a common vision. The 3rd component: imagination, some school administrators were still lack of positive creativity, and it was suggested that there should be creative problem-solving skill development and imagination to innovate. The 4th component: problem-solving, there was lack of creative problem-solving skills, and it was suggested that a jointly creative solution to the problem should be promoted. The 5th component: creativity, the school administrators and staffs still lack of creativity, and it was suggested that creative activities should be created to stimulate learning in school. Lastly, The 6th component: teamworking/cooperation, the school administrators had set high expectation, causing a negative consequence, leading to work failure, and it was suggested that the school administrators should create creative work and cooperative atmospheres.

Keywords: creative leadership, school administrators, Sisaket primary educational service area office 3

ความเป็นมาของปัญหา

ภายใต้ความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity) ของสังคมโลก รูปแบบความเป็นอยู่ อีกทั้งสื่อและนวัตกรรมที่ถูกผลิตมาเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุกสิ่งนั้นล้วนเกิดขึ้นจากวิวัฒนาการที่ยาวนานของการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 42) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยให้สถานศึกษาดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 22-24) ดังนั้นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ทำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานทั้งในและนอกองค์กร เชื่อมั่น ศรัทธา รวมพลังให้เกิดการร่วมมือร่วมใจไปสู่การเปลี่ยนแปลง และช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยเฉพาะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีการเปลี่ยนแปลงและสลับซับซ้อนมากขึ้น การแก้ปัญหาแบบเดิมจึงใช้ไม่ได้ผลทำให้เกิดการเรียนรู้ว่าการที่จะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพได้นั้นมิใช่เพียงมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการบริหารเท่านั้น จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจทฤษฎีการมุ่งใจ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และการบริหารกลุ่ม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม โดยภาวะผู้นำเป็นการมุ่งหาคำตอบว่าจะให้ผู้นามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อให้การทำงานบรรลุจุดหมายขององค์กรได้ หากผู้บริหารทำความเข้าใจได้ดี ย่อมจะทำให้การนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้เป็นไปอย่างเหมาะสมขึ้น (วิโรจน์ สารรัตน์, 2555: 234) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (The creative leadership) จึงเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการอำนวยการในระดับสูง โดยมีสาระสำคัญได้แก่ การทำงานแบบทีมในการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้แบบทีม การร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหา การจินตนาการสร้างภาพที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต (Ash & Maurice Persall, 2007) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสโตร์และ

ทิมเพอร์เลย์ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือการมีปฏิริยาตอบสนองเชิงจินตนาการในโลกแห่งอนาคต (Stoll & Temperley, 2009: 63-76) แม้ว่ากระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้นำนั้นจะมีกระบวนการที่ตีความ แต่ก็ยังมีอุปสรรคซึ่งเกิดจากทั้งตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการจะสร้างให้ตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือส่งเสริมกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จึงควรจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมให้อื้ออำนวยพร้อมๆกับการป้องกันและขจัดปัญหาอุปสรรคดังกล่าว

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อทราบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษา อีกทั้งการเสริมสร้างภาวะผู้นำในบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการเรียนรู้เป็นทีม พัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อยอดไปสู่วัฒนธรรมการสร้างนวัตกรรม เหล่านี้เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
ประเภทงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 2,762 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 210 คน และข้าราชการครู จำนวน 2,552 คน ในสถานศึกษาจำนวน 198 โรงเรียน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และข้าราชการครู จำนวน 202 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 โรงเรียน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้กรอกแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ลักษณะแบบตรวจสอบรายการ
 - ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความยืดหยุ่น 2) วิสัยทัศน์ 3) จินตนาการ 4) การแก้ไขปัญหา 5) มีความคิดสร้างสรรค์ และ 6) ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 101)
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเป็นแบบสอบถามที่มีคำถามแบบปลายเปิด (Open End) ใน 6 องค์ประกอบข้างต้น

3.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และร่างแบบสอบถาม ให้ตรงตามจุดประสงค์และกรอบแนวคิดตามหลักการวิจัยครอบคลุมทั้ง 6 องค์ประกอบข้างต้น จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาแก้ไขประเด็นให้มีความถูกต้องครอบคลุมตามขอบเขตและนิยามศัพท์เฉพาะที่ศึกษาพร้อมทั้งตรวจสอบภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

3.2 ขั้นตอนการหาคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหาโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) หรือค่า IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 104) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 ขึ้นไปมาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เท่ากับ 0.95 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปทดลองใช้ กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 50 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach Method) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.91 จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ที่พร้อมเก็บข้อมูล แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประสานกับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 หลังจากนั้นผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองติดแสตมป์เพื่อส่งกลับข้อมูลมายังผู้วิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองอีกทางหนึ่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อหาความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ 2) ความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลผลโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับน้อยที่สุด

5.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำแนกตามตำแหน่งวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบ t และประสพการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ F เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ (n = 338)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น	4.32	0.48	มาก
องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์	4.36	0.46	มาก
องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ	4.52	0.26	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา	4.43	0.24	มาก
องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์	4.47	0.41	มาก
องค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน	4.52	0.28	มากที่สุด
รวม	4.44	0.21	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงอันดับแรก โดยเรียงตามลำดับคือ องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ ($\bar{X}= 4.52$) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน ($\bar{X}= 4.52$) และ องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}= 4.47$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น ($\bar{X}= 4.32$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ค่าทดสอบ t และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าทดสอบ F เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นตามประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง (n = 338)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหารฯ		ข้าราชการครู		t	P-Value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น	4.12	0.58	4.45	0.35	-6.52 [*]	.000
องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์	4.22	0.53	4.45	0.37	-4.63 [*]	.000
องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ	4.52	0.23	4.52	0.28	-.098	.922
องค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา	4.40	0.25	4.46	0.23	-2.24 [*]	.025
องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์	4.45	0.40	4.48	0.42	-.659	.511
องค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน	4.51	0.33	4.52	0.24	-.441	.660
รวม	4.37	0.25	4.48	0.16	-4.85 [*]	.000

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายย่อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ และ องค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา (n = 338)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	P-Value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น	4.46	0.36	4.14	0.55	6.412*	.000
องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์	4.45	0.38	4.24	0.51	4.366*	.000
องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ	4.50	0.27	4.55	0.25	-1.553	.121
องค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา	4.46	0.23	4.41	0.25	1.851	.065
องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์	4.47	0.41	4.47	0.40	.046	.963
องค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน	4.51	0.25	4.52	0.32	-.279	.781
รวม	4.48	0.16	4.39	0.24	3.886*	.000

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น และองค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (n = 338)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความผันแปร	SS	df	MS	F	P-Value	ผลการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ
องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น	ระหว่างกลุ่ม	9.247	2	4.623	21.951*	.000	พบความแตกต่าง 3 คู่ คือ 1. ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ ประสบการณ์ทำงาน 10 – 20 ปี 2. ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี 3. ประสบการณ์ทำงาน 10 – 20 ปี กับ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี
	ภายในกลุ่ม	70.557	335	.211			
	รวม	79.803	337				
องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	6.392	2	3.196	16.470*	.000	พบความแตกต่าง 3 คู่ คือ 1. ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ ประสบการณ์ทำงาน 10 – 20 ปี 2. ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี 3. ประสบการณ์ทำงาน 10 – 20 ปี กับ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี
	ภายในกลุ่ม	65.005	335	.194			
	รวม	71.397	337				
องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ	ระหว่างกลุ่ม	.246	2	.069	1.778	.171	ไม่มีความแตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	23.168	335				
	รวม	23.414	337				
องค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	.640	2	.320	5.602*	.004	พบความแตกต่าง 3 คู่ คือ 1. ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ ประสบการณ์ทำงาน 10 – 20 ปี 2. ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี 3. ประสบการณ์ทำงาน 10 – 20 ปี กับ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี
	ภายในกลุ่ม	19.140	335	.057			
	รวม	19.780	337				

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ ผันแปร	SS	df	MS	F	P-Value	ผลการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ
องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	.075	2	.037	.220	.803	ไม่มีความแตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	57.036	335	.170			
	รวม	57.111	337				
องค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงาน ร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	.114	2	.057	.689	.503	ไม่มีความแตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	27.799	335	.083			
	รวม	27.914	337				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.208	2	.604	14.252*	.000	
	ภายในกลุ่ม	14.198	335	.042			
	รวม	15.406	337				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 แสดงถึงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งพบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันใน 3 ด้าน คือ องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ และองค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางโดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในองค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปีและผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ในองค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปีและผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี และในองค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปีและผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี โดยผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (n = 338)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ ผันแปร	SS	df	MS	F	P- Value	ผลการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ
องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น	ระหว่างกลุ่ม	9.767	2	4.883	23.358*	.000	พบความแตกต่าง 3 คู่ คือ 1. สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษา ขนาดกลาง 2. สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษา ขนาดใหญ่ 3. สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษา ขนาดใหญ่
	ภายในกลุ่ม	70.037	335	.209			
	รวม	79.803	337				
องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	4.612	2	2.306	11.568*	.000	พบความแตกต่าง 3 คู่ คือ 1. สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษา ขนาดกลาง 2. สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษา ขนาดใหญ่
	ภายในกลุ่ม	66.785	335	.199			
	รวม	71.397	337				

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ ผันแปร	SS	df	MS	F	P- Value	ผลการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ้
							3. สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษา ขนาดใหญ่
องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ	ระหว่างกลุ่ม	.923	2	.462	6.876*	.001	พบความแตกต่าง 3 คู่ คือ 1. สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษา ขนาดกลาง 2. สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษา ขนาดใหญ่ 3. สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษา ขนาดใหญ่
	ภายในกลุ่ม	22.490	335	.067			
	รวม	23.414	337				
องค์ประกอบที่ 4 การแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	.301	2	.151	2.589	.077	ไม่มีความแตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	19.479	335	.058			
	รวม	19.780	337				
องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	.098	2	.049	.286	.751	ไม่มีความแตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	57.013	335	.170			
	รวม	57.111	337				
องค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงาน ร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	.062	2	.031	.374	.688	ไม่มีความแตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	27.851	335	.083			
	รวม	27.914	337				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.087	2	.544	12.717*	.000	
	ภายในกลุ่ม	14.319	335	.043			
	รวม	15.406	337				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 แสดงถึงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันใน 3 ด้าน คือ องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ และองค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางโดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในองค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น พบว่า ผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ และผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ในองค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ พบว่า ผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ และผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และในองค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ พบว่า ผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ และผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ

ตามลำดับ คือ องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน และ องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้จินตนาการในการบริหารงานและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ศิลา (2556: 103) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และจักรกฤษณ์ โปทาพล (2556: 7) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร มีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ดวงแข ข่านอก (2559: 104) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามประสบการณ์ และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีจำนวนสองด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านความยืดหยุ่นและด้านการแก้ปัญหา ส่วนด้านวิสัยทัศน์ และด้านจินตนาการไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ความยืดหยุ่น มีผู้บริหารบางคนเข้มงวดและตึงเครียดเกินไปทำให้บุคลากรขาดกำลังใจในการทำงาน ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจเชิงสร้างสรรค์แก่บุคลากรโดยคำนึงถึงทักษะระหว่างบุคคลและระดับความคิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์ มีปัญหาผู้บริหารขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ที่สามารถปฏิบัติได้จริง ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งยังมีความความกล้าเอียง เพราะไปรับฟังจากจินตนาการของคนอื่นมากเกินไป ข้อเสนอแนะ คือ การพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา และมีจินตนาการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ องค์ประกอบที่ 4 มีแก้ไขปัญหาคาดทักษะการแก้ไขปัญหามาตรังสรรค์ การใช้อารมณ์ในการตัดสินใจการแก้ไขปัญหาคาดข้อเสนอแนะ คือ ส่งเสริมแนวทางการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน องค์ประกอบที่ 5 ความคิดสร้างสรรค์ มีปัญหาผู้บริหารและบุคลากรยังมีทัศนคติเชิงลบ ข้อเสนอแนะ คือ ควรสร้างกิจกรรมต่างๆ เชิงสร้างสรรค์เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ในสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 6 ทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน มีปัญหาผู้บริหารตั้งความหวังและความมุ่งมั่นมากเกินไป ทำให้ส่งผลร้ายทำให้งานล้มเหลว ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ในการทำงานเป็นทีมและการร่วมมือ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 3 จินตนาการ และเมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูจบการศึกษาที่แตกต่างกัน และมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ในส่วนของผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ พบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นทั้ง 6 องค์ประกอบ ซึ่งได้มีข้อเสนอแนะ เช่น การสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร การสนับสนุนและให้ความรู้แก่บุคลากร การสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เป็นต้น จะส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และทำให้เป็นการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อยอดไปสู่วัฒนธรรมการสร้างนวัตกรรม เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ และเกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย เพื่อให้แง่มุมที่ต่างออกไปอย่างเป็นอิสระ และให้เกิดเป็นบรรยากาศที่ดีในการทำงาน นอกจากนี้ควรมีความช่างคิด ช่างฝัน คิดนอกกรอบ และยึดติดความเป็นจริงเสมือน

นักวิทยาศาสตร์ที่ผสมผสานศิลปศาสตร์ มีอิสระนำไปสู่จินตนาการและมีสติปัญญาที่เป็นเลิศเหนือกว่าปกติ มีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อสิ่งใหม่ๆ

ทั้งนี้หากมีการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และควรศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศิลา. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรโศภม.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยวิทยาเขตล้านช้าง.
- ดวงแข ข่านอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ทิพวิสุทธิ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สัมมา รณินิตย์. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2542). คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: เสมอธรรม.
- Ash, R., & Prsall, M. (2007). **leadership**. Birmingham: Samford University Press.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). **Determining sample size for research activities**. Educational and Psychological Measurement.